

Fora de format:

Fluxus I

Entorn del dadaisme i la figura de John Cage, el moviment Fluxus neix, informalment organitzat per George Maciunas, entre el 1961 i el 1962, fent dialogar la música, les arts plàstiques i visuals, la literatura i l'acció performativa. Al llarg de dues sessions, es presentarà l'antologia més completa dels films Fluxus, integrada per peces de durades molt diverses realitzades entre el 1963 i el 1970 per autors tan dispars com Nam June Paik, el mateix Maciunas, John Cavanaugh, Yoko Ono, Robert Watts o Paul Sharits. Les peces poden ser vistes com exploracions de l'art, la creació, la matèria, el temps i, molt especialment, la mateixa imatge cinematogràfica, i alhora com una mostra excepcional d'un moviment que, tot negant la seva historicitat, pot ser reconegut com l'última gran avantguarda del segle xx: «Fluxus existia abans d'haver trobat el seu propi nom i segueix existint avui, com a forma, principi i manera de treballar» (Dick Higgins).

FLUXFILM ANTHOLOGY PART I

Format: 16mm

Durada total: 60 min

FLUXFILM NO. 1: *Zen For Film* (1964), Nam June Paik

FLUXFILM NO. 2: *Invocation of Canyons and Boulders* (1966), Dick Higgins

FLUXFILM NO. 3: *End After 9* (1966), George Maciunas

FLUXFILM NO. 4: *Disappearing Music For Face* (1966), Chieko Shiomi

FLUXFILM NO. 5: *Blink* (1966), John Cavanaugh

FLUXFILM NO. 6: *9 Minutes* (1966), James Riddle

FLUXFILM NO. 7: *10 Feet* (1966), George Maciunas

FLUXFILM NO. 8: *1000 Frames* (c.1966), George Maciunas

FLUXFILM NO. 9: *Eyeblink* (1966), Yoko Ono

FLUXFILM NO. 10: *ENTRANCE to EXIT* (1966), George Brecht

FLUXFILM NO. 11: *Trace #22*, Robert Watts

FLUXFILM NO. 12: *Trace No. 23* (1966), Robert Watts

FLUXFILM NO. 13: *Trace No. 24* (1966), Robert Watts

FLUXFILM NO. 14: *One* (1966), Yoko Ono

FLUXFILM NO. 15: *Eye Blink* (1966), Yoko Ono

Una introducció a Fluxus, per Nicolas Feuillie

Si bé el poc reconeixement de Fluxus dóna crèdit a l'afirmació de Robert Filliou, qui en fou un actor molt proper, segons la qual «Fluxus no ha existit mai, d'una certa manera»,⁽¹⁾ la seva influència i el seu àmbit d'acció són molt grans: amb concerts, accions, esdeveniments, llibres, revistes d'artistes, objectes, caixes, aquest no-moviment es va manifestar sota formes extremadament variades.

Presentat inicialment com una estructura instituïda per aquell qui en fou l'inventor i el promotor del nom, George Maciunas, Fluxus porta en el seu germen tota la problemàtica artística dels anys seixanta i setanta, i posa ja les qüestions de l'estatus de l'obra, del rol de l'artista, del seu mitjà, de l'art com a institució, compartint els interrogants que trobaran una expressió més formalitzada en l'art minimal, l'art conceptual, l'art pop, la nova dansa, la música minimal... La seva irrupció, contemporània de l'efervescència artística contestatària de principis dels anys seixanta, apareix primerament com una glopada d'aire fresc, burlant-se de la cultura seriosa, com a oposició radical a l'art establert i al seu atrinxerament en els valors autònoms, i el seu nom evoca avui una actitud artística que refusa tota forma d'art autoritari, virtuós, tancat en una tècnica, a favor d'una obra que es mou lliurement entre música, poesia, teatre i qualsevol forma d'expressió, adobant un terreny fructífer entre l'art i la vida en les seves manifestacions més simples i més diverses.

Nicolas Feuillie (ed.), *Fluxus Dixit. Une anthologie*. París: Les Presses du Réel, 2002.

(1) Chantal Gaudreau, «Robert Filliou : une galerie dans une casquette». A: *Cahier de l'École sociologique interrogative*, núm. 1, març del 1980, pàg. 10. ...

MANIFEST ART/FLUXUS, per George Maciunas

ART

Per justificar l'estatus elitista, professional i parasitari de l'artista en la societat, ha de demostrar la indispensabilitat i exclusivitat de l'artista, ha de demostrar la dependència del públic en relació amb ell, ha de demostrar que ningú a part de l'artista pot fer art.

Per tant, l'art ha de semblar complex, pretensions, profund, seriós, intel·lectual, inspirat, hàbil, significatiu, teatral. Ha de semblar calculable com una mercaderia, de manera que proporcioni un ingrés a l'artista.

Per elevar-ne el valor (l'ingrés de l'artista i el guany dels seus patrocinadors), l'art es fa perquè sembli rar, de quantitat limitada i per tant obtenible i accessible només per a l'elit social i les institucions.

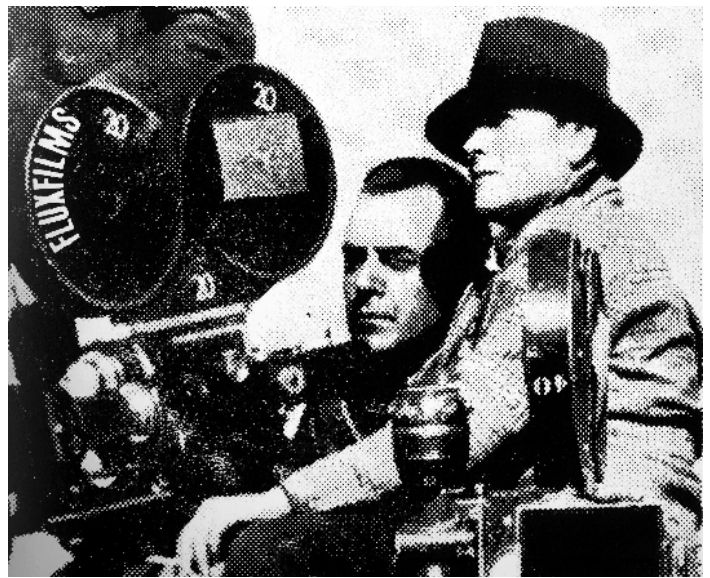
FLUXUS ART-DIVERSIÓ

Per establir l'estatus no professional de l'artista en la societat, ha de demostrar la dispensabilitat i inclusivitat de l'artista, ha de demostrar l'autosuficiència del públic, ha de demostrar que tot pot ser art i qualsevol pot fer-ho.

Per tant, l'art-diversió ha de ser simple, divertit, no pretensions, preocupat per les insignificances, que no requereixi habilitats o assajos interminables, que no tingui valor ni institucional ni com a mercaderia. El valor de l'art-diversió s'ha de reduir fent-lo il·limitat, produït en massa, a l'abast de tothom i eventualment produït per tothom. L'art-diversió fluxus és la rereguarda sense cap pretensió ni impuls de participar en la competència d'«arribar a un altre nivell» amb l'avantguarda. Apel·la a les qualitats monoestructurals i no teatrals de l'esdeveniment natural simple, un joc o una broma. És la fusió del Vaudeville de Spike Jones, la broma, els jocs de nens i Duchamp.

Manifesto on Art / Fluxus Art Amusement by George Maciunas, 1965.

...

Entrevista amb George Maciunas (1978)

Tots els nostres manifestos, quan encara eren seriosos, com el primer o segon any, eren tots una mena de manifestos antiart. I tot tendia cap a les formes d'art que tot el món podia fer. Estava tot connectat amb John Cage. Quan John Cage diu que pots escoltar el soroll del carrer i fer-ne una experiència artística, llavors ja no necessites músics per fer música. Tot el món pot ser el seu propi músic i escoltar els sorolls del carrer. Si obtens una experiència artística de la peça de George Brecht en què encén i apaga el llum cada nit i cada matí, tot el món ho pot ser [artista]... Pots portar una vida artística completa si treus una experiència de la vida de cada dia, dels *ready-made* quotidians; si pots reemplaçar la vida artística amb això, llavors pots eliminar completament la necessitat d'artistes. Tot el que vull afegir és que seria millor obtenir una experiència artística a partir d'una cadira de Charles Eames. D'aquesta manera, tens una bona cadira per seure, a més d'una experiència artística quan t'hi asseguis. Mates dos pardals d'un tret i ja no tens necessitat d'artistes, encara que tinguis necessitat d'algu com Charles Eames [rialles].

Entrevista radiofònica amb George Maciunas, per Larry Miller, publicada a *The Fluxus Reader*.

...

Fluxus: definicions

El nom Fluxus, del llatí *fluxus* (fluir), va ser concebut per l'escriptor americà, artista de performances i compositor George Maciunas (1931-1978) el 1961 com a títol d'un projecte d'antologies del treball d'artistes com La Monte Young, George Brecht, Yoko Ono, Dick Higgins, Ben i Nam June Paik, entre altres, compromesos tots ells amb la música experimental, la poesia concreta, les performances i els «antifilms» (com la pel·lícula sense imatges de Nam June Paik, *Zen for Film*, 1962). En un manifest del 1962 («Neo-Dada a la música, teatre, poesia, art» dins del llibre de J. Becker i W. Vostell, *Happenings, Fluxus, Pop Art, Nouveau Réalisme*), Maciunas categoritzava la seva diversitat sota l'encapçalament de «Neo-Dada» i posava l'èmfasi en l'interès compartit per tots els artistes a manifestar el temps i l'espai com a fenòmens concrets. Les influències de Fluxus inclouen, segons Maciunas, la música concreta de John Cage (1939) i l'esdeveniment intermedi al Black Mountain College (1952) amb Merce Cunningham, Robert Rauschenberg i altres; els Nouveaux Réalistes; l'obra de Ben; l'art conceptual de Henry Flynt, i la noció de *ready-made* de Duchamp.

Michael Corris, Oxford University Press, 2009.

...

Programadors: Gonzalo de Lucas i Núria Aidelman